പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 2 (ഭൂമിഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 094

കുംജല ഉവാച-

ശ്രൂയതാമഭിധാസ്യാമി തത്സർവം കാരണം സുത .

യസ്മാത്തൗ താദൃശൗ ജാതൗ സ്വമാംസപരിഭക്ഷകൗ 1.

സർവത്ര കാരണം കർമ ശുഭാശുഭം ന സംശയഃ .

പുണ്യേന കർമണാ പുത്ര നരഃ സൗഖ്യം പ്രഭുംജതി 2.

ദുഷ്കൃതം ഭുംജതേ ചാത്ര പാപയുക്തേന കർമണാ .

സൂക്ഷ്മവർത്മവിചാരൈര്യേവം ശാസ്ത്രജ്ഞാനേന ചക്ഷുഷാ 3.

സ്ഥൂലധർമം പ്രദൃഷ്ട്വൈവ സുവിചാര്യ പുനഃ പുനഃ .

സമാരഭേന്നരഃ കർമ മനസാ നിപുണേന ച 4.

സമൂർതികാരകഃ ശില്പീ രസമാവർത്തയേദ്യഥാ .

അഗ്നേശ്ച തേജസാ പുത്ര ജ്വാലാഭിശ്ച സമംതതഃ 5.

ദ്രവീഭൂതോ ഭവേദ്ധാതുർവഹ്നിനാ താപിതഃ ശനൈഃ .

യാദൃശം വത്സ ഭക്ഷ്യംതു രസപക്വം നിഷേച്യതേ 6.

താദൃശം ജായതേ വത്സ രൂപം ചൈവ ന സംശയഃ .

യാദൃശം ക്രിയതേ കർമ താദൃശം പരിഭുജ്യതേ 7.

കർമ ഏവ പ്രധാനം യദ്വർഷാരൂപേണ വർത്തതേ .

ക്ഷേത്രേഷു യാദൃശം ബീജം വപതേ കൃഷികാരകഃ 8.
താദൃശം ഭുംജതേ താത ഫലമേവ ന സംശയഃ .
യാദൃശം ക്രിയതേ കർമ താദൃശം പരിഭുജ്യതേ 9.
വിനാശഹേതുഃ കർമാസ്യ സർവേ കർമവശാ വയമ് .
കർമ ദായാദകാ ലോകേ കർമ സംബംധിബാംധവാഃ 10.
കർമാണി ചോദയംതീഹ പുരുഷം സുഖദുഃഖയോഃ .
സുവർണം രജതം വാപി യഥാരൂപം നിഷിച്യതേ 11.
തഥാ നിഷിച്യതേ ജംതുഃ പൂർവകർമവശാനുഗഃ .
പംചൈതാനീഹ ദൃശ്യംതേ ഗർഭസ്ഥസ്യൈവ ദേഹിനഃ 12.
ആയുഃ കർമ ച വിത്തം ച വിദ്യാനി ധനമേവ ച .
യഥാ മൃത്പിംഡകം കർത്താ കുരുതേ യദ്യദിച്ഛതി 13.
തഥാ കർമകൃതം ചൈവ കർത്താരം പ്രതിപദ്യതേ .
ദേവത്വമഥ മാനുഷ്യം പശുത്വം പക്ഷിതാം തഥാ 14.
തിര്യക്ത്വം സ്ഥാവരത്വം വാ യാതി ജംതുഃ സ്വകർമഭിഃ .
സ ഏവ തു തഥാ ഭുംക്തേ നിത്യം വിഹിതമാത്മനഃ 15.
ആത്മനാ വിഹിതം ദുഃഖമാത്മനാ വിഹിതം സുഖമ് .
ഗർഭശയ്യാമുപാദായ ഭുംജതേ പൂർവദേഹികമ് 16.
പൂർവദേഹകൃതം കർമ ന കശ്ചിത്പുരുഷോത്തമഃ .
ബലേന പ്രജ്ഞയാ വാപി സമർഥഃ കർതുമന്യഥാ 17.
സ്വകൃതാന്യേവ ഭുംജംതി ദുഃഖാനി ച സുഖാനി ച .
ഹേതുതഃ കാരണൈർവാപി സോഹം കാരേണ ബാധ്യതേ 18.
യഥാ ധേനുസഹസ്രേഷു വത്സോ വിംദതി മാതരമ് .
തദ്വച്ഛുഭാശുഭം കർമ കർതാരമനുഗച്ഛതി 19.
ഉപഭോഗാദൃതേ യസ്യ നാശ ഏവ ന വിദ്യതേ .
പ്രാക്തനം ബംധനം കർമ കോന്യഥാകർതുമർഹതി 20.
സുശീഘ്രമനുധാവംതം വിധാനമനുധാവതി .

ശോഭതേ സംനിപാതേന യഥാകർമ പുരാകൃതമ് 21.

ഉപതിഷ്ഠതി തിഷ്ഠംതം ഗച്ഛം തമനുഗച്ഛതി .

കരോതി കുർവതഃ കർമച്ഛായേവാനു വിധീയതേ 22.

യഥാ ഛായാതപൗ നിത്യം സുസംബദ്ധൗ പരസ്പരമ് .

ഉപസർഗാ ഹി വിഷയാ ഉപസർഗാ ജരാദയഃ 23.

പീഡയംതി നരം പശ്ചാത്പീഡിതം പൂർവകർമണാ .

യേന യത്രോപഭോക്തവ്യം ദുഃഖം വാ സുഖമേവ ച 24.

സ തത്ര ബദ്ധ്വാ രജ്ജ്വേവ ബലാദ്ദൈവേന നീയതേ .

ദൈവം പ്രാഹുശ്ച ഭൂതാനാം സുഖദുഃഖോപപാദനമ് 25.

അന്യഥാ കർമതച്ചിംത്യം ജാഗ്രതഃ സ്വപതോപി വാ .

അന്യഥാ ഹ്യുദ്യതേ ദൈവം ബധ്യതേ ച ജിഘാംസതി 26.

ശസ്ത്രാഗ്നിവിഷദുർഗേഭ്യോ രക്ഷിതവ്യം സുരക്ഷതി .

യഥാ പൃഥിവ്യാം ബീജാനി വൃക്ഷഗുല്മതൃണാന്യപി 27.

തഥൈവാത്മനി കർമാണി തിഷ്ഠംതി പ്രഭവംതി ച .

തൈലക്ഷയാദ്യഥാ ദീപോ നിർവാണമധിഗച്ഛതി 28.

കർമക്ഷയാത്തഥാ ജംതോഃ ശരീരം നാശമൃച്ഛതി .

കർമക്ഷയാത്തഥാ മൃത്യുസ്തത്ത്വവിദ്ഭിരുദാഹൃതമ് 29.

വിവിധാഃ പ്രാണിനാം രോഗാഃ സ്മൃതാസ്തേഷാം ച ഹേതവഃ .

തസ്മാത്തത്ത്വപ്രധാനസ്തു കർമ ഏവ ഹി പ്രാണിനാമ് 30.

യത്പുരാ ക്രിയതേ കർമ തദിഹൈവ പ്രഭുജ്യതേ .

യത്ത്വയാ ദൃഷ്ടമേവാപി പൃച്ഛിതം താത സാംപ്രതമ് 31.

തസ്യാർഥം തു മയാ പ്രോക്തം ഭുംജാതേ തൗ ഹി സാംപ്രതമ് .

ആനംദേ കാനനേ ദൃഷ്ടം തയോഃ കർമസുദാരുണമ് 32.

തയോശ്ചേഷ്ടാം പ്രവക്ഷ്യാമി ശൃണു വത്സ പ്രഭാഷതഃ .

കർമഭൂമിരിയം താത അന്യാ ഭോഗാർഥഭൂമയഃ 33.

സർഗാദീനാം മഹാപ്രാജ്ഞ താസു ഗത്വാ സുഭുംജതി .

സൂത ഉവാച-

ചൗലദേശേ മഹാപ്രാജ്ഞഃ സുബാഹുർനാമ ഭൂമിപഃ 34.

രൂപവാൻഗുണവാന്ധീരഃ പൃഥിവ്യാം നാസ്തി താദൃശഃ .

വിഷ്ണുഭക്തോ മഹാപ്രാജ്ഞോ വൈഷ്ണവാനാം ച സുപ്രിയഃ 35.

കർമണാ ത്രിവിധേനാപി പ്രധ്യായന്മധുസൂദനമ് .

അശ്വമേധാദികാന്യജ്ഞാന്യജേത സകലാന്നൃപ 36.

പുരോധാസ്തസ്യ ചൈവാസ്തി ജൈമിനിർനാമ ബ്രാഹ്മണഃ .

സ ചാഹൂയ സുബാഹും തമിദം വചനമബ്രവീത് 37.

രാജന്ദേഹി സുദാനാനി യൈഃ സുഖം തു പ്രഭുംജ്യത .

ദാനൈസ്തു തരതേ ലോകാന്ദുർഗാൻപ്രേത്യ ഗതോ നരഃ 38.

ദാനേന സുഖമാപ്നോതി യശഃ പ്രാപ്നോതി ശാശ്വതമ് .

ദാനേന ചാതുലാ കീർതിർജായതേ മൃത്യുമംഡലേ 39.

യാവത്കീർതിഃ സ്ഥിതാ ചാത്ര താവത്കർതാ ദിവം വസേത് .

തദ്ദാനം ദുഷ്കരം പ്രാഹുർദാതും നൈവ പ്രശക്യതേ 40.

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന ദാതവ്യം മാനവൈഃ സദാ .

സുബാഹുരുവാച-

ദാനാച്ച തപസോ വാപി ദ്വയോർമധ്യേ സുദുഷ്കരമ് 41.

കിം വാ മഹത്ഫലം പ്രേത്യ തന്മേ ബ്രൂഹി ദ്വിജോത്തമ .

ജൈമിനിരുവാച-

ദാനാന്ന ദുഷ്കരതരം പൃഥിവ്യാമസ്തി കിംചന 42.

രാജൻപ്രത്യക്ഷമേവൈകം ദൃശ്യതേ ലോകസാക്ഷികമ് .

പരിത്യജ്യ പ്രിയാൻപ്രാണാന്ധനാർഥം ലോഭമോഹിതാഃ 43.

പ്രവിശംതി നരാ ലോകേ സമുദ്രമടവീം തഥാ .

സേവാമന്യേ പ്രപദ്യംത്യേ്ശ്വവൃത്തിരിതി യാ സ്ഥിതാ 44.

ഹിംസാപ്രായാം ബഹുക്ലേശാം കൃഷിം ചൈവ തഥാ പുരാ .

തസ്യ ദുഃഖാർജിതസ്യാപി പ്രാണേഭ്യോപി ഗരീയസഃ 45.

അർഥസ്യ പുരുഷവ്യാഘ്ര പരിത്യാഗഃ സുദുഷ്കരഃ .

വിശേഷതോ മഹാരാജ തസ്യ ന്യായാർജിതസ്യ ച 46.

ശ്രദ്ധയാ വിധിവത്പാത്രേ ദത്തസ്യാംതോ ന വിദ്യതേ .

ശ്രദ്ധാ ധർമസുതാ ദേവീ പാവനീ വിശ്വതാരിണീ 47.

സാവിത്രീ പ്രസവിത്രീ ച സംസാരാർണവതാരിണീ .

ശ്രദ്ധയാ സാധ്യതേ ധർമോ മഹദ്ഭിർന്നാർഥരാശിഭിഃ 48.

നിഷ്കിംചനാസ്തു മുനയഃ ശ്രദ്ധാധർമാ ദിവം ഗതാഃ .

സംതി ദാനാന്യനേകാനി നാനാഭേദൈർനൃപോത്തമ 49.

അന്നദാനാത്പരം നാസ്തി പ്രാണിനാം ഗതിദായകമ് .

തസ്മാദന്നം പ്രദാതവ്യം പയസാ ച സമന്വിതമ് 50.

മധുരേണാപി പുണ്യേന വചസാ ച സമന്വിതമ് .

നാസ്ത്യന്നാത്തു പരം ദാനമിഹലോകേ പരത്ര ച 51.

താരണായ ഹിതായൈവ സുഖസംപത്തിഹേതവേ .

ശ്രദ്ധയാ വിധിവത്പാത്രേ നിർമലേനാപി ചേതസാ 52.

അന്നൈകസ്യ പ്രദാനസ്യ ഫലം ഭുംക്തേ ഭവേന്നരഃ .

ഗ്രാസാദ്ഗ്രാസം പ്രദാതവ്യം മുഷ്ടിപ്രസ്ഥം ന സംശയഃ 53.

അക്ഷയം ജായതേ തസ്യ ദാനസ്യാപി മഹാഫലമ് .

ന ച പ്രസ്ഥം ന വാ മുഷ്ടിം നരസ്യ ഹി ന സംഭവേത് 54.

അനാസ്തിക്യപ്രഭാവേണ പർവണി പ്രാപ്യ മാനവഃ .

ശ്രദ്ധയാ ബ്രാഹ്മണം ചൈകം ഭക്ത്യാ ചൈവ പ്രഭോജയേത് 55.

ഏകസ്യാപി പ്രധാനസ്യ അന്നസ്യാപി പ്രജേശ്വര .

ജന്മാംതരം സുസംപ്രാപ്യ നിത്യം ചാന്നം പ്രഭുംജതി 56.

പൂർവജന്മനി യദ്ദത്തം ഭക്ത്യാ പാത്രേ സകൃന്നരൈഃ .

ജന്മാംതരം സുസംപ്രാപ്യ നിത്യമേവ ഭുനക്തി ച 57.

അന്നദാനം പ്രയച്ഛംതി ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ഹി നിത്യശഃ .

മിഷ്ടാന്നപാനം ഭുംജംതി തേ നരാ അന്നദായിനഃ 58.

അന്നമേവ വദംത്യേത ഋഷയോ വേദപാരഗാഃ .

പ്രാണഭൂതം ന സംദേഹമമൃതാദ്ധി സമുദ്ഭവമ് 59.

പ്രാണാസ്തേന പ്രദത്താ ഹി യേന ചാന്നം സമർപിതമ് .

അന്നദാനം മഹാരാജ ദേഹി ത്വം തു പ്രയത്നതഃ 60.

ഏവമാകർണ്യ വൈ രാജാ ജൈമിനേസ്തു മഹാത്മനഃ .

പുനഃ പപ്രച്ഛ തം വിപ്രം ജൈമിനിം ജ്ഞാനപംഡിതമ് 61.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഭൂമിഖംഡേ വേനോപാഖ്യാനേ ഗുരുതീർഥമാഹാത്മ്യേ ച്യവനചരിത്രേ ചതുർനവതിതമോഽധ്യായഃ 94.
